

Številka: 62240-37/2014/7
Datum: 3. 3. 2014

Priporočila in smernice za ravnanje lastnikov gozdov in izvajalcev del ob sanaciji posledic ledene ujme v gozdovih in na gozdnih robovih, ki se nahajajo na območju registriranih arheoloških najdišč

Izhodiščna varstvena usmeritev in kritične točke varovanja arheološke dediščine

Ledena ujma v slovenskih gozdovih je med drugim povzročila tudi nezanemarljivo škodo na arheoloških najdiščih, ki vključuje, vendar ni omejena na:

- neposredne poškodbe na nadzemnih ostalinah (npr. ruševine gradov) zaradi podrtih debel ali večjih vej;
- neposredne poškodbe ostalin v tleh (zidane strukture in pripadajoče plasti, grobovi itn.) zaradi izruvanih korenin;
- posredne poškodbe ostalin zaradi erozije in drsenja zemljine/plazov;
- nenamerne posredne poškodbe ostalin zaradi izdelave novih ali širitve obstoječih vlak, drč in komunikacij.

Pričujoča navodila se izdajajo skladno z javnim interesom varstva kulturne dediščine z namero po ohranitvi pojavnosti arheoloških najdišč in njihovih sestavnih delov ter omejitvi že nastale in preprečevanju nove škode.

Sodelovanje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) in Ministrstvom za kulturo (MK)

Pred začetkom sečnje na območju registriranih arheoloških najdišč morajo lastniki pridobiti usmeritve pristojne območne enote ZVKDS (podatki so dostopni na spletni strani (<http://www.zvkds.si/sl/zvkds/oe/>)) in jih posredovati izvajalcem sanacijskih del.

Lastnik mora o začetku in zaključku sečnje obvestiti ZVKDS.

Lastnik in izvajalec del morata ZVKDS nemudoma sporočiti morebitne naključno odkrite ostaline, tako na območju registriranega arheološkega najdišča kot izven njega.

Naključni najditelji arheoloških ostalin morajo poskrbeti, da te ostanejo mestu in v položaju kot so bile odkrite. Najditelji najdb posebnega ali izjemnega pomena, ki svoja odkritja v skladu s prejšnjim odstavkom sporočijo pristojni območni enoti ZVKDS, so upravičeni do pridobitve finančne nagrade, ki jo v skladu s predpisanim postopkom po pridobitvi strokovnega mnenja pristojnega muzeja zagotovi MK.

V primeru obsežnejših poškodb arheoloških najdišč bo stanje na terenu dokumentiral Center za preventivno arheologijo ZVKDS po umiritvi razmer oziroma ko bo zagotovljena ustrezna varnost.

Osnovne usmeritve za načrtovanje in izvajanje sanacijskih del

Prednostna izbira obstoječih gozdnih komunikacij in manipulativnih prostorov za spravilo lesa.

Pred vzpostavitvijo nujnih novih gozdnih vlak in komunikacij kot tistih, ki se še predvidevajo v okviru izdelave gozdnogojitvenega načrta, se priporoča terensko usklajevanje z arheologom-konservatorjem pristojne območne enote ZVKDS.

Izbira primernih smeri in tehnik poseka ter spravila lesa, ki naj kar najmanj ogrožajo vidne nadzemne ostaline (zidove) in značilne obrise najdišča (terase, poteki krožnih obzidij ipd.).

Po možnosti se delno izravnanih štorov na določenih vrstah arheoloških najdišč (gomilna grobišča, gradišča ...) ne odstranjuje; v nasprotnem primeru se priporoča posvetovanje z ZVKDS.